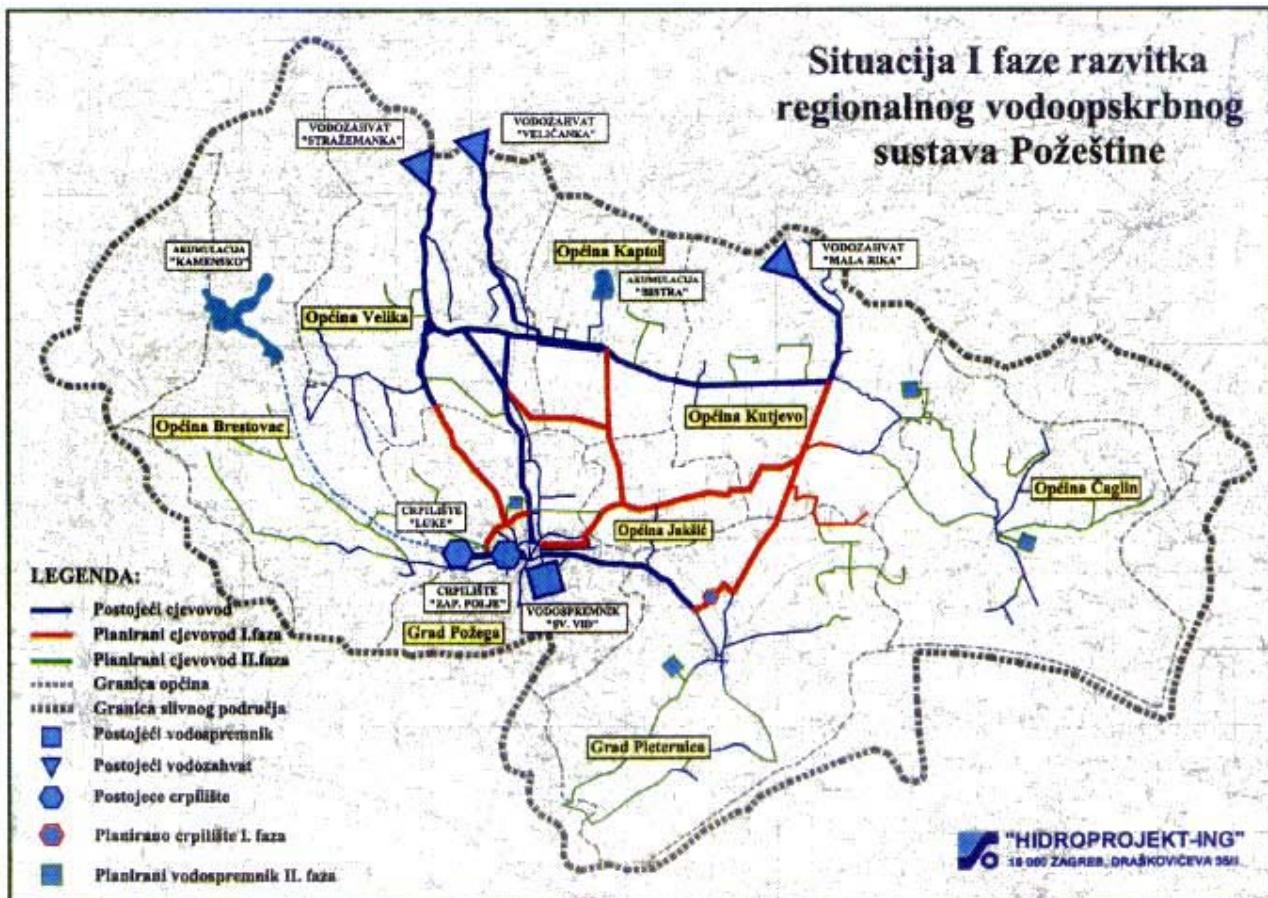

STANJE I RAZVOJ VODOOPSKRBNOG SUSTAVA POŽEŠKE KOTLINE

Požeška je kotlina u udolini u Slavoniji s površinom od gotovo tisuću četvornih kilometara. Okružena je niskim planinama: Psunjem (985 m), Papukom (954 m), Krndijom (792 m), Diljem (461 m) i Požeškom gorom (618 m). Dolinom Orljave koja se probija između Požeške gore i Dilja spojena je s Posavinom. Dno je kotline na 170 m n. v. Srednja je zimska temperatura -1°C , a ljetna 21°C . Približno 50 posto površine pokrivaaju oranice, a oko 40 posto šume. Godišnja je količina oborina između 800 mm u kotlini do 1000 mm u rubnim planinama. S okolnih se planina u kotlinu slijevaju mnogobrojni vodotoci (Brzaja, Glogovac, Veličanka, Vetovac, Londža i dr.), uglavnom lijevi pritoci Orljave.

CURRENT SITUATION AND EXPECTED DEVELOPMENT OF THE WATER SUPPLY SYSTEM IN POŽEŠKA KOTLINA

Drinking water has always been a scarce commodity in Požeška kotlina (Požega valley). Paradoxically, this area abounds in water but not in dry months when the consumption is the highest. That is why water shortages and cuts were quite frequent. A few years ago, an extensive water supply rehabilitation program has been created, with the analysis of the total operation of the system, identification and repair of weak points, and construction of new well areas and pipelines. In the scope of this work, the computer-managed surveillance system was introduced and numerous losses in the network have been identified and rectified. Although the Požeška kotlina water supply program has not as yet been fully implemented, water shortages are no longer experienced in this area. Current efforts are oriented towards branching to the public water supply all residents that are still not covered by the network. In addition, water storages and interurban pipelines are built to complete the system. However, it is believed that all problems would be solved only after construction of the Kamenska dam which would be used for flood protection, irrigation and as a source of electricity. These activities are complemented with the construction of sewers and waste water purification devices.

Iz upravljačkog centra

Ipak kotlina nema dovoljno vode za vodoopskrbu, točnije ima je dovoljno, ponekad i previše, u vrijeme dok je potrošnja najmanja, dakle u zimskim i proljetnim mjesecima, a najmanje ljeti i početkom jeseni kada je potrošnja najveća. No to ipak nije samo specifičnost ove kotline. Hrvatska u usporedbi sa svijetom raspolaže s relativno mnogo pitke vode, iako je njezina raspodjela i vremenski i prostorno različita i uglavnom nepovoljna. Upravo tako i sliv rijeke Orljave raspolaže znatnim količinama vode, ali je ta voda također i prostorno i vremenski nepovoljno raspoređena. Inače Požeška kotlina jest klasičan primjer jednoga sливног područja. Vrhovi Papuka i Krndije raspoređeni su kontinuirano i čine vododjelnicu brojnim pritocima između glavnih tekućica: Drave na sjeveru i Save na jugu.

Postojeći vodoopskrbni sustav Požeške kotline pokriva u cijelosti ili djelomično područje gradova Požege i Pleternice te općina Velika, Kaptol, Kutjevo, Čaglin, Jakšić i Brestovac. Zapravo uključuje cijeli prostor nekadašnje (do 1991.) općine Slavonska Požega i neznatno je manji od granica slijivnog područja. Prema popisu iz 1991. na tom je području

površine više od 1200 km² živjelo 71.759 stanovnika. Vodoopskrbom je obuhvaćeno 52.195 stanovnika ili ukupno 73 posto.

Vodoopskrbni sustav Požeške kotline vodom se opskrbljuje iz dvije osnovne grupe izvorišta: crpilištima iz aluvijalnih vodonosnika rijeke Orljave u blizini Požege i iz izvorišta u gorskom dijelu Požeške doline. Zapravo to je sustav kombiniranog tipa: gravitacijsko-tlačni. Jedan se dio vode dobiva gravitacijski, a drugi se crpi i precrpnim stanicama tlači na viša područja. Sustav sačinjavaju tri crpilišta, dva izvorišta i dva površinska zahvata.

Glavno je crpilište Zapadno polje u samoj Požegi koje se razvijalo između 1964. i 1995. godine i ima 10 tzv. teglica i 10 zdenaca sa sabirnim spremnikom iz kojeg se voda nakon

Crpilište Zapadno polje

kloriranja upućuje potrošačima ili prema vodospremi Sv. Vid. Izdašnost crpilišta ovisi o razdoblju godine i stanju vodonosnika, a kreće se od 60 do 80 l/s. Crpilište Istočno polje je 1997. zatvoreno zbog zagadenja, ali je zato izgrađeno crpilište Luke s četiri zdenca ukupnog kapaciteta 60 l/s. Izvorište Veličanka je preljevnog tipa i nalazi se na kontaktu trijasnih karbonatnih stijena i paleozoičnih naslaga na 515. m n.m. Tijekom zime i proljeća pojavljuje se višak vode koji postojeći cjevovodi ne mogu prihvati, a preljevne su vode ljeti i u jesen nedostatne. Zahvaćene količine stoga, ovisno o razdoblju godine, variraju od 20 do 110 l/s. Zahvat izvorišta Stražemanke smješten je na 427. m n.m., a izdašnost mu se kreće od 35 do 40 l/s. Postoje još zahvati na Kutjevačkoj rici i akumulaciji Bistri kraj Kaptola, svaki s kapacitetom od 10 l/s, s tim što zahvat Bistra nije uključen u sustav jer ga je potrebno dodatno opremiti. Uz središnji sustav postoji niz samostalnih lokalnih vodovoda s kaptažama male izdašnosti (od 0,5 do 4 l/s). To su: Čaglinski sustav, Paka, Sovski Dol, Djedina Rijeka, Brodski Brđani, Bučje, Zagrađe, Stara Lipa, Orljavac i Gučani. Njih se planira uključiti u sustav.

Valja reći da se o vodoopskrbi u Požeškoj kotlini od 1991. brine javno poduzeće *Tekija*, koje je osnovano spajanjem dvaju komunalnih poduzeća: *Vodovoda* i *Komunalca*. Usklađivanjem sa zakonom o trgovackim društvima i Zakonom o komunalnom gospodarstvu upisom u registar Trgovačkog suda u Slavonskom Brodu, 1997. poduzeće dobiva naziv *Tekija*, društvo s ograničenom odgovornošću za obavljanje komunalnih djelatnosti sa sjedištem u Požegi. Vlasnički su udjeli raspoređeni jedinicama lokalne samouprave u sljedećim omjerima: grad Požega 72,11 posto, općina Kutjevo 7,07 posto, grad Pleternica 6,48 posto, općina Velika 5,02 posto, općina Brestovac 2,60

posto, općina Čaglin 2,57 posto, općina Kaptol 2,17 posto i općina Jakšić 1,98 posto, što približno odgovara i njihovim razinama vodoopskrbe. *Tekija* d.o.o. registrirana je za djelatnosti proizvodnje, pročišćavanja i distribucije vode; odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda; skupljanje i odlaganje komunalnog otpada; izradu projektne dokumentacije inženjeringu i nadzor izgradnje hidrotehničkih građevina vodovoda, kanalizacije i plinovoda; izgradnju hidrotehničkih građevina te izgradnju građevina niskogradnje.

Tekija je inače turska riječ za derviški samostan, a pojam je jedan od rijetkih ostataka iz stoljeća i pol turske okupacije (od 1537.-1687.) kada je grad bio sjedištem Požeškog sandžaka. Tragovi se također mogu pronaći u toponimiji - u Arslanovcima predjelu Požege te u naselju Dervišaga istočno od grada. Inače je sadašnja crkva Sv. Duha na središnjem požeškom trgu Sv. Trojstva tada bila pretvorena u džamiju, a u turskim je vremenima Požega imala vodovod te se još mogu pronaći ostaci keramičkih

cjevovoda. Tekija je inače poznato požeško šetalište s izvorom hladne bistre vode u jugozapadnom dijelu grada, vjerojatno u blizini negdašnjeg derviškog samostana. O tom čuvenom izvoru legenda govori da onaj tko popije vode s Tekije ili nikad ne ode iz Požege ili je nikad ne zaboravlja.

Veliki su problemi u vodoopskrbi nastali prije desetak godina kada su u ljetnim mjesecima bez vode ostajala ne samo naselja u brdskim područjima, već i stanovnici višekatnica ili zgrada smještenih na nešto višim predjelima u samoj Požegi koja je inače, razumljivo, vodom najopskrbljenije naselje u kotlini (ukupno 93 posto). Bilo je dana i mjeseci kada glavna vodosprema Sv. Vid iznad Požege nije dobivala ni kapi vode. Mnogi su Požežani ostajali budni i po čitave noći da bi iz svojih slavina uspjeli istočiti pokoju litru vode. Uvjetovalo je to veliko nezadovoljstvo i nervozu.

Veliku je prekretnicu u opskrbi vodom cijele Požeštine (kako se ponekad naziva Požešku kotlinu) pred-

Crpilište Luke

tavljala izrada *Nominalnoga matematičkog modela opskrbe vodom Požege*, kojega je 1994. za *Tekiju* iz Požege izradio *Hidroprojekt-ing* iz Zagreba. Tamo je izričito navedeno da su uočeni problemi nepotpunog i neracionalnog iskorištavanja zatečene vodoopskrbne mreže i izgrađenih vodoopskrbnih građevina (crpilišta, izvođača i vodosprema), veliki gubici vode u mreži te potpuno nepoznavanje raspodjele i visine opskrbnog tlaka. Preporučeno je najprije racionalnije iskorištavanje već raspoloživih i izgrađenih kapaciteta te smanjenje troškova i problema u dalnjem razvoju, pogonu i eksploataciji. Izrađen je dinamički matematički model koji je u stanju realnije prikazati stvarne značajke vodoopskrbnog sustava nužne za razvoj planova i definiranje informacijskog sustava vodoopskrbe. Bio je to početak velikih promjena u ovom malom komunalnom poduzeću. Razvijena je baza podataka o kapacitetima, hidrološkim i hidrauličkim značajkama, potrošnji, prostorno-urbanističkim i političkim planovima razvoja te podacima o mogućim rekonstrukcijama sustava transporta i distribucije vode. Saniranjem kritičnih dionica cjevovoda smanjeni su gubici, a izgradnjom nekoliko pre-

Zdenac u crpilištu Luke

Gradilišta

crpnih stanica omogućena je vodoopskrba viših zona.

Vodosprema Sv. Vid

U 1997. godini *Hidroprojekt-ing* izradio je idejno rješenje Regionalnoga vodoopskrbnog sustava Požeštine (voditelj: Dragutin Mihelčić, dipl. ing. grad., projektant: mr. sc. Stjepan Gabrić, dipl. ing. grad.). Tu su definirani glavni pravci povezivanja postojećih, ali i budućih izvorišta i crpilišta za gotovo sva naselja Požeštine. Projekt obuhvaća razdoblje do 2022. godine, a prva se faza realizirala ili se realizira izgradnjom crpilišta Luke u Požegi te početkom izgradnje transportnih cjevovoda, vodosprema, precrpnih stanica i regulacijskih čvorova. Nov pristup upravljanju i održavanju vodoopskrbnog sustava sastojao se u kadrovskom ekipiranju, ugradnji opreme za mjerjenje protoka i tlakova, prikupljanju i analizi podataka o sustavu, praćenjem kvarova u mreži, njihovom analizom i analizom funkciranja sustava, mjerama za smanjivanje gubitaka, rekonstrukcijom i modernizacijom kritičnih dionica cjevovoda, standarizacijom, analizom utroška po zgradama, nabavljanjem opreme za ispitivanje gubitaka, uvođenjem telemetskog nadzora i upravljanja te su-

radnju sa znanstvenim kućama, posebno *Hrvatskim vodama, IGH*-om i

njom stručnom spremom, kvalifikacijom ili visokom kvalifikacijom ima više od 50 posto. Rekonstruiran je interni laboratorij te oprema za kontrolu kakvoće vode, a upravljanje svim objektima vodoopskrbnog sustava (ima ih 35) riješeno je nadzorno-upravljačkim sustavom koji poslužuje samo jedan radnik.

Ipak najspektakularniji su rezultati dobiveni smanjenjem gubitaka u mreži, rekao nam je naš domaćin za nedavnog posjeta Mile Beslić, dipl. ing. stroj., voditelj Razvojno-tehničkog sektora u *Tekiji*. U posljedne su dvije godine na samo nekoliko lokacija pronađeni gubici od 45 l/s, što na ukupnu količinu vode upućenu u sustav iznosi smanjenje od približno 18 posto. Nabavili su i sami opremili mjerna kola, mobilni mjerač protoka, korelator i sl. Najčešći su kvarovi bili na kućnim priključcima prije vodomjera, a skupili su i pravu malu zbirku takvih oštećenih priključaka. Čak su izračunali da su se otklanjanjem tih troškova smanjila ulaganja u vodoistražne radove, vodozahvate i izgradnju novih crpilišta

Institutom za geološka istraživanja. Od 1992. u *Tekiji* je smanjen broj zaposlenih od 221 na 155 u 2000. godini, uz poboljšanje kvalifikacijske strukture. Udio je visoke i više spreme 14 posto, a radnika sa sred-

Vodosprema Sv. Josip

za blizu 5,5 milijuna kuna. To samo svjedoči kolike se rezerve mogu pronaći smanjenjem gubitaka u drugim našim vodovodnim sustavima. Izravna ulaganja u opremu i stručnjake donose znatne investicijske uštede, posebno ako se tome pridoda ušteda energije, održavanja i ostalih pogonskih troškova.

Jezero Bistra pokraj Kaptola

Vodoopskrbni je sustav Požeške kotline od 1993. zapravo permanentno gradilište. U to je vrijeme u poboljšanje vodoopskrbe utrošeno više od 42 milijuna kuna, od čega su *Hrvatske vode* utrošile nešto više od 13 milijuna. Svemu ovome valja pridodati i blizu 20 milijuna kuna uloženih u poboljšanje odvodnje. Za crpilište Luke koristili su se zajmom od približno 1,5 milijun maraka, a za osiguravanje priključaka za krajeve u koje se vraćaju srpski povratnici dobili su i pomoć *Arbeiter Samatiten Bunda (ASB)*. Crpilište Zapadno polje posljednjih su godina potpuno rekonstruirali, ugradili novu strojarsku i elektrotehničnu opremu i novu opremu za dezinfekciju plinskim klorom.

Vodoopskrbnu mrežu čini blizu 380 km transportnih i distributivnih cjevovoda. Ipak ne mogu opskrbiti vodom mnoga područja. Imaju ukupno 12.500 priključaka, a godišnja koli-

čina prodane vode jest 2.800.000 m³. Trenutno im je najveća investicija izgradnja cjevovoda između Požege i Tornja te izgradnja uređaja za oticanje viška mangana iz dvaju zdenaca na crpilištu Luke. Za manje i samostalne vodoopskrbne sistave problem su neodgovarajući zahvati i zamaćivanje vode kod

posto. Za to i za opskrbljeno stanovništva od 98 posto potrebno je osigurati 80 milijuna kuna. U II. fazi razvoja do 2005. godine planiraju uložiti približno 50 milijuna kuna, iako su mogu izdvojiti tek po 3 milijuna na godinu pa će biti nužno osigurati dodatne izvore financiranja. To je predviđeno za dodatne magistralne cjevovode i izgradnju četiri novih precrpnih stanica. Vjeruju da bi im trajno sve probleme vodoopskrbe u kotlini rješila izgradnja akumulacije Kamenska, o čijoj se izgradnji govori više od 30 godina.

Uz nastavak izgradnje magistralnog cjevovoda Požega-Toranj, predviđa se izgradnja magistralnog cjevovoda Kula-Čaglin, magistralnog cjevovoda Požega-Jakšić-Cerovac i magistralnog cjevovoda Kaptol-Eminovci i Alilovci-Romanovci.

Ing. Mile Beslić poveo nas je i u razgledavanje brojnih postrojenja u Regionalnom vodoopskrbnom sustavu Požeške kotline. Razgledali smo crpilište Zapadno polje i Luke te vodospremu Sv. Vid. Zanimljivo jest da su te i sve ostale građevine opremljene senzorima na toplinu koji otkrivaju prisutnost neželjenih posjetitelja. Razgledali smo, unatoč obilatom snijegu, i precrpnju stanicu nadomak Brestovca i mjernu stanicu u Orljavcu. Bili smo i na području na kojem bi se nizvodno od naselja Kamenska i 500 m uzvodno od ušća potoka Brzaje, na mjestu gdje Orljava izlazi iz masiva Psunja u Požešku kotlinu, trebala graditi akumulacija Kamenska koja bi rješila sve vodoopskrbne probleme ovog kraja. Prošli smo uz veliku farmu za proizvodnju zdrave hrane Čirokez u Sloboštini (na 100 ha) koju vodi bivši boksački šampion Željko Mavrović kome je opskrba vode osigurana uz pomoć ASB-a. Posjetili smo vodospreme u Velikoj te potom gradilište magistralnog cjevovoda Požega Toranj, ali radovi su bili u zastaju zbog snježnih padalina i za našeg posjeta bili su stigli do sela Krivaja.

obiljnijih padalina. Problem je i nedostatak vode zbog klimatskih promjena i povećanih potreba, a nužna je i oprema za mјerenje zahvaćenih količina vode te opreme za dezinfekciju. Inače se sva isporučena voda u Požeškoj kotlini ne obrađuje već samo dezinficira i isporučuje potrošačima, obrazložio nam je ing. Beslić.

Želja bi im bila da vodoopskrbom pokriju 98 posto svih stanovnika Požeške kotline. Najslabije je opskrbljena Požegi najbliža općina Jakšić (41 posto), a vrlo slabo i Brestovac (47 posto) te Pleternica (51 posto). Relativno su dobro opskrbjeni Kućjevo i Kaptol (po 65 posto) te Čaglin 69 posto, a sasvim solidno Velika (87 posto).

Potrebe za vodom do 2022. godine proračunane su na 335 l/s, što je u odnosu prema sadašnjim potrebama od 220 l/s povećanje za više od 50

Unutrašnjost mjernih kola

Nismo mogli zaobići ni veliku Požešku znamenitost, podrum Ive Enjingija u Hrnjevcu blizu Kutjeva. Tog smo slavnog proizvođača i vinograda posjetili ne zbog vodoopskrbe, već zbog njegovih vina. No riječ je o vrlo zanimljivom vinaru koji je, primjerice, sam projektirao gradnju svog podruma, a poznat je po mnogim prenamjenama i poboljšanjima različitih strojeva. No taj je prosvijetljeni vinar izgradio za cijelo svoje malo selo (nešto više od 200 stanovnika) kanalizaciju i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (biodisk).

Taj nas je uređaj podsjetio i na još jednu temu blisko povezanu s vodoopskrbom - pročišćavanje otpadnih voda i zaštitu okoliša. Od ing. Beslića, inače pasioniranog ribolovca i snimatelja amaterskih filmova, saznali smo da se tome pridaje velika pažnja, posebno što Požeška kotlina svoju perspektivu vidi u proizvodnji zdrave hrane. Kasnije nam je to još više pojasnio Dalibor Tomljanović, ing. građ., voditelj komunalnog sektora, dakle zadužen za vodoopskrbu, odvodnju i odvoz smeća. U Požegi se do 2005. godine planira sanacija

postojećeg sustava odvodnje, izgradnja transportnog kolektora, crpne stанице i spoja na Centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, za koji su već završeni svi betonski radovi. Predviđa se još i ugradnja hidrotehničke opreme za I. fazu mehaničkog pročišćavanja. Za Kutjevo je u planu gradnja kolektorske mreže, I. faze uređaja za pročišćavanje i izgradnja kanalizacijskog sustava u Vetovu. U Brestovcu se planira izgradnja kanalizacijskog sustava i njegovo spajanje na sustav grada Požege, a u Jakšiću rekonstrukcija sustava odvodnje i pročišćavanja te izgradnja kanalizacijskog sustava naselja Eminovci.

Posjetili smo gradilište uređaja za pročišćavanje, ali i odlagalište otpada Vinogradine i uvjerili se da je ono uređeno gotovo uzorno, s odvajanjem otpada i redovitim zatrpanjem. Naš boravak u Požegi zaključili smo neobičnim susretom. Zajedno s Antonom Kolićem, dipl. ing. stroj., direktorom *Tekije* i vjerojatno najzaslužnijim što je reorganizacijom i uspješnim radom postigao da ni u sušnoj 2000. godini nije bilo ni nestaćica ni redukcija pitke vode, susreli smo se

s Karлом Gregurićem, dipl. iur., gradonačelnikom Požege i Vladimirom Kubom, dipl. oec., pročelnikom Upravnog odjela za financije. Takvo je druženje sasvim razumljivo jer je od nekadašnje komunalne tvrtke-slučaja nastala tvrtka koje se posljednji rezultati i uspjesi ističu i cijene i širom Hrvatske. I gradonačelnik i pročelnik na *Tekiji* su i na njezino rukovodstvo jako ponosni te uvjereni kako se s mladim i stručnim kadrovima mogu riješiti i najteži problemi.

Sastanku je bio nazočan i Mato Novacić, dipl. oec., umirovljenik i predsjednik Nadzornog odbora *Tekije*. Za naše mlađe čitatelje valja reći da je riječ o posebnoj i gotovo karizmatičnoj ličnosti. Bio je to gradonačelnik Požege 1971. koji je nakon Karađorđeva pred progonom kao istaknuti "maspokovac" pobjegao u Njemačku. Vratio se u Hrvatsku 1990. godine. Njegova je životna oopsesija gradnja akumulacije Kamenska, za koju se počeo zalagati još dok je bio gradonačelnik. U tome su mu veliku pomoć pružali ondašnji istaknuti vodoprivredni stručnjaci: Josip Zmaić, Branko Jelaković, Martin Pilar i Zlatko Blažević, a zanimljivost jest da je 1984. bio izrađen i glavni projekt. Prostor je za branu i akumulaciju odavno rezerviran, a tlo koje bi akumulacija poplavila ne pripada plodnom zemljištu. Uostalom tome pogoduje i sadašnja situacija nastala nakon Domovinskog rata jer je prostor potpuno slobodan.

Riječ je o višenamjenskoj građevini koja bi u cijelosti riješila vodoopskrbu za 120.000 stanovnika Požeško-slavonske županije, blizu 160.000 stanovnika Brodsko-posavske županije i za 30.000 stanovnika Sisačkomoslavačke županije, dakle za 310.000 stanovnika. Osim vodoopskrbe i rješenja svih problema u sušnim razdobljima za Požešku kotlinu i predjele zapadno od Slavonskog Broda do Novske, brana bi štitila od štetnog djelovanja voda. Naime velik dio Požeške kotline ugrožen je od veli-

kih voda rijeke Orljave. Djelomično je ova rijeka regulirana na području gradova Požege i Pleternice, ali za povratno razdoblje od 25 do 50 godina. Prava bi zaštita tih gradova bila tek brana, a ona bi zaštitila i ostala naselja u kotlini. Nije zanimljivo ni energetsko iskorištanje vode čega je u prošlosti već bilo jer je mala hidroelektrana na rijeci Orljavi blizu sela Kuzmice sve do 1944. godine proizvodila električnu struju za grad Požegu. I konačno, u Požeškoj kotlini nema navodnjavanja, a akumulacija bi to omogućila. A bez navodnjavanja nema visoke poljoprivredne proizvodnje niti tri žetve godišnje, čime bi ova kotlina potpuno opravdala svoje latinsko ime - Valis Aurea (Zlatna dolina).

Gotovo da je nemoguće odoljeti rječitosti i zanesenosti gosp. Novačića i pravoj opsjednutosti akumulacijom Kamenska. Valja samo reći da je projektom predviđena nasuta brana s glinenom jezgrom, da bi joj dužina brane u krunci bila 318 m, širina u krunci 8, a u stopi 200 m, te da bi visina brane na najdubljem mjestu iznosila 45 m. Raspoloživi godišnji kapacitet bio bi 45 milijuna prostor-

nih metara vode, stajala bi 15 milijuna eura, a mogla bi biti izgrađena za 4 godine.

ma vodoopske. Upravo ga je zbog fleksibilnosti i moguće prilagoditi novim zahtjevima ili uvjetima rada

Gradilište uređaja za pročišćavanje

Na kraju smo u *Hidroprojekt-ingu* razgovarali s projektantom razvoja Regionalnoga vodoopskrbnog sustava Požeštine mr. sc. Stjepanom Gabrićem, dipl. ing. građ. On smatra da ne postoji apsolutno predvidljiv razvoj te da je planirani vodoopskrbni sustav Požeštine, u izradu kojega su uključeni svi poznati čimbenici razvijatka, cijelovito, funkcionalno i istodobno prilagodljivo rješenje proble-

sustava u budućnosti. Osobno ističe da naši prirodni resursi nisu neiscrpljivi te da je zaštita od zagađenja Orljave i njezinih aluvijalnih vodonosnika, ali i gorskih izvorišta u sjevernom dijelu kotline, izuzetno važna za dugoročnu sigurnu vodoopskrbu cijelog područja Požeške kotline.

Pripremio: Branko Nadilo
Fotografije: arhiva *Tekije* i B. Nadilo